Contingentie management

Effectieve psychologische behandeling voor stoornissen in het gebruik van middelen

Renske Spijkerman & Patty van Benthem (Brijder, PARC)

Laura DeFuentes-Merillas (Novadic-Kentron, NISPA)

Maaike Horsten (CZ/ZN)

Peter Blanken (PARC)

VKN Landelijke Dag
Doen wat werkt – 14 oktober 2022

Contingentie management: Wat is het?

- Operante conditionering
- Belonen van 'gewenst' gedrag
- Objectief en verifieerbaar

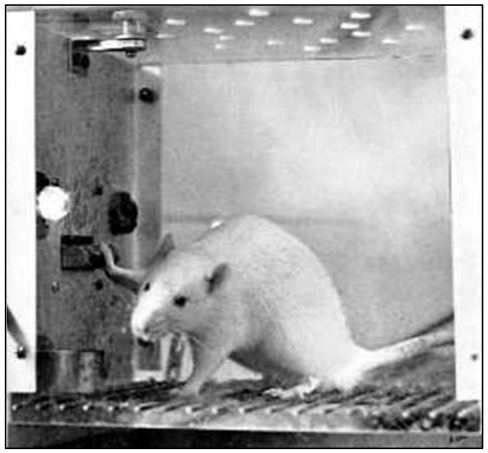

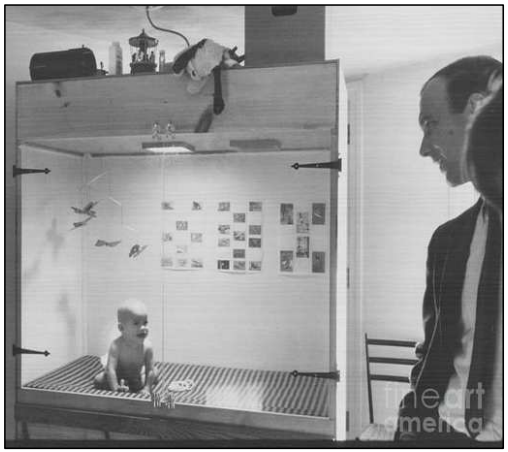

➡ meta-analyses

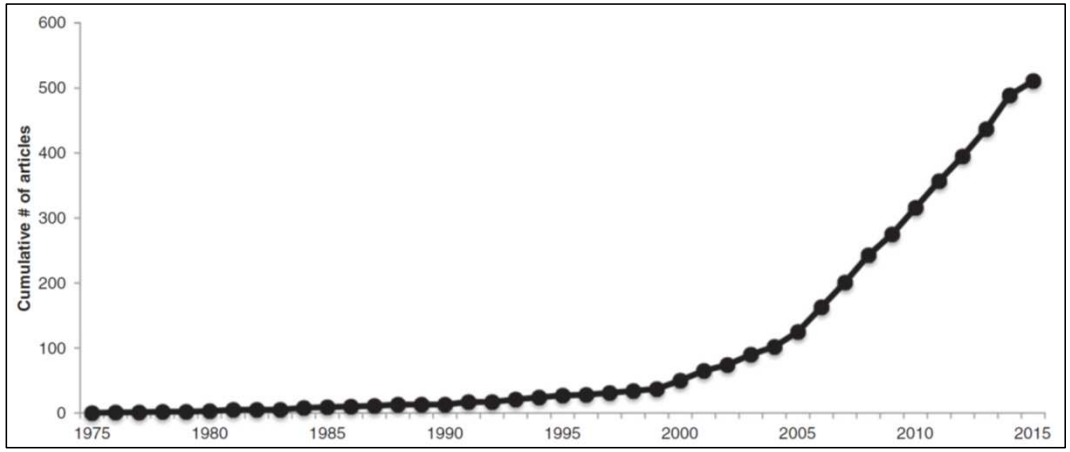

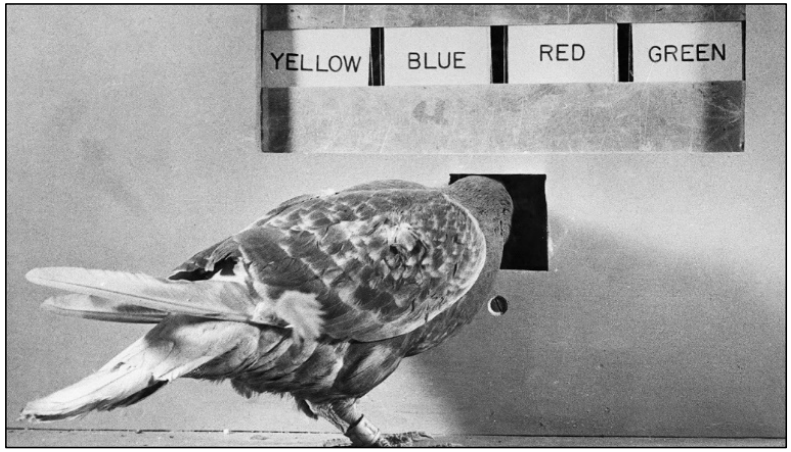

Davis et al. 2016 Preventive Medicine

Contingentie management: Duur van het effect

- Contingentie management is effectief zo lang je patiënten beloont; zodra je stopt met belonen vallen mensen terug.
- Het positieve effect van contingentie management houdt ten minste 3 tot zelfs wel 6 maanden aan.

AMERICAN PSYCHOLOGICAL ASSOCIATION

Journal of Consulting and Clinical Psychology

© 2021 American Psychological Association

ISSN: 0022-006X

2021, Vol. 89, No. 1, 58–71

https://doi.org/10.1037/ccp0000552

Long-Term Efficacy of Contingency Management Treatment Based on Objective Indicators of Abstinence From Illicit Substance Use up to 1 Year Following Treatment: A Meta-Analysis

Meredith K. Ginley[1, 2], Rory A. Pfund[3], Carla J. Rash[1], and Kristyn Zajac[1]

- 23 RCTs met 3.320 patiënten
- escalerende beloning: mediaan = $466
- follow-up duur: mediaan = 24 weken
- $OR_{abstinentie}$ = 1.22 ten gunste van CM

  ➡ 22% grotere kans op abstinentie ten tijde van langste follow-up

Ginley et al. 2021 Journal of Consulting and Clinical Psychology

Contingentie management: Combinatie met CGT

- Contingentie management is effectiever wanneer het gecombineerd wordt met cognitieve gedragstherapie.
- Het toevoegen van cognitieve gedragstherapie aan contingentie management leidt niet tot betere resultaten.

Open access Original research

BMJ Open

Improving substance misuse outcomes in contingency management treatment with adjunctive formal psychotherapy: a systematic review and meta-analysis

Luke Sheridan Rains ,[1] Thomas Steare,[1] Oliver Mason,[2] Sonia Johnson [1]

- 12 RCTs met 1.654 patiënten
- beloning variërend van $25 tot $1278
- interventie duur: 3 tot 24 weken
- CM *vs.* CM + psychotherapie: RR = 0.97
  - CM *vs.* CM + CGT/MGV: RR = 0.92

➡ geen aanwijzing dat toevoegen van psychotherapie de effectiviteit van CM vergroot.

Sheridan Rains et al. 2020 BMJ Open

Contingentie management: Indicatie

- Contingentie management is voor alle patiënten effectief, ongeacht hun 'achtergrond-kenmerken' en hun motivatie.
- Contingentie management is voor alle patiënten effectief, ongeacht hun 'achtergrond-kenmerken', maar ze moeten wel gemotiveerd zijn om hun middelengebruik te stoppen of aanzienlijk te minderen.

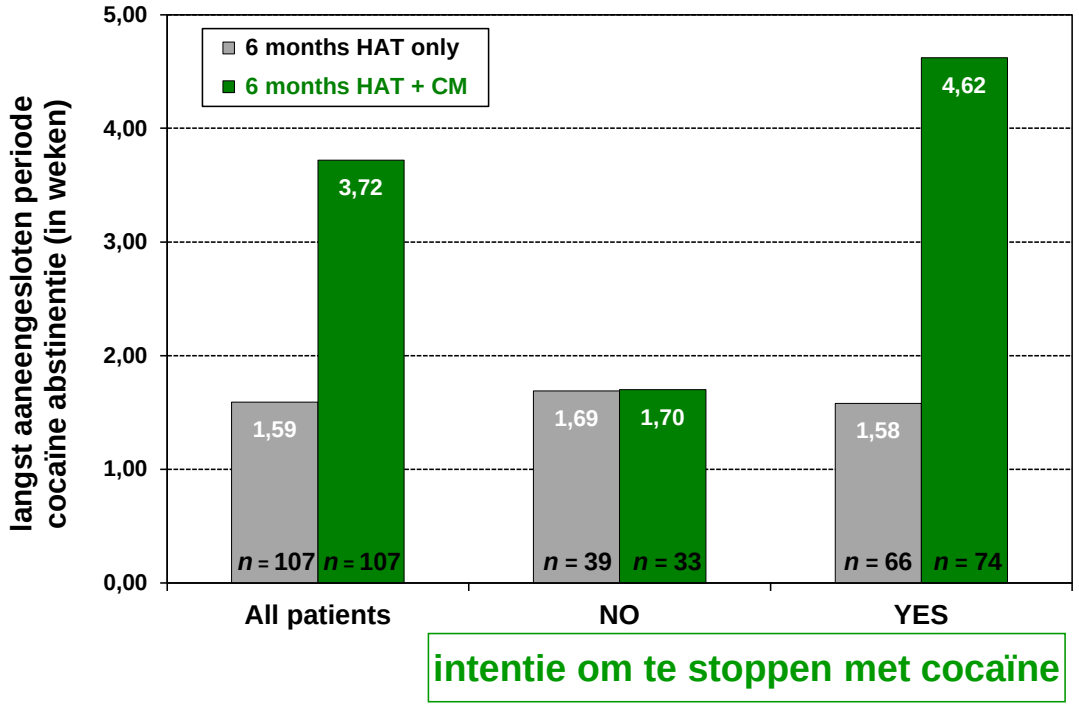

$d_{\text{ALL PATIENTS}}$	= 0.48
$d_{\text{INTENTION-NO}}$	= 0.00
$d_{\text{INTENTION-YES}}$	= 0.61

Blanken et al. 2016 Drug and Alcohol Dependence

Wie van u, heeft er in zijn leven al eens een beloning ontvangen of gegeven in een van deze vormen?

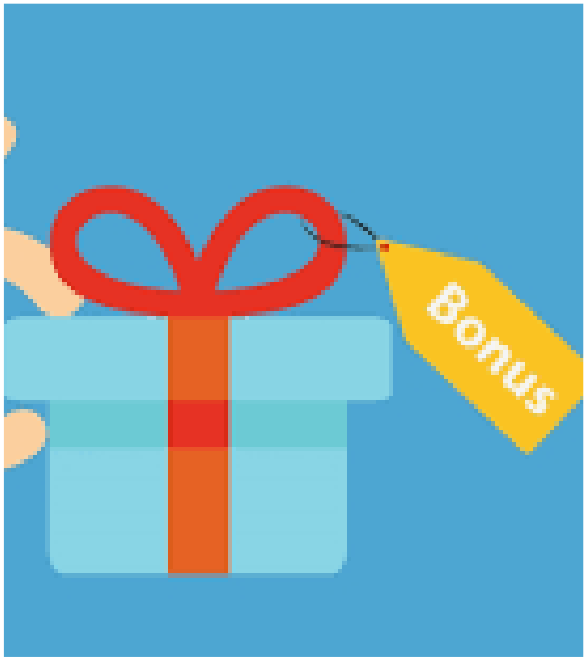

- Wanneer komt zorg voor vergoeding vanuit de zorgverzekeringswet in aanmerking?
- Wie bepaalt dat?
- Wie stelt vast hoeveel het mag kosten en hoe het betaald wordt?

Literatuur:

- Circulaire ZN
- Beoordeling 'stand van de wetenschap en praktijk' | Rapport | Zorginstituut Nederland

Zorgverzekeraars Nederland

Zorgverzekeraars Nederland (ZN) is de koepelorganisatie van elf zorgverzekeraars in Nederland. ( ). ZN ondersteunt haar leden door invulling te geven aan de missie van de Nederlandse zorgverzekeraars: het regelen van kwalitatief goede zorg voor hun verzekerden, die tegelijkertijd betaalbaar en toegankelijk is en die gericht is op het bevorderen van het welzijn van hun verzekerden.

ZN concludeert dat: "contingentie management voldoet aan de stand van de wetenschap en de praktijk" ...

cocaïne: "eigenstandig"

(meth)amfetamine: alleen in combinatie met CGT als beperkt onderdeel van een behandeling en waarbij de behandeldoelen in het behandelplan zijn opgenomen.

cannabis: alleen in combinatie met CGT als beperkt onderdeel ...

opiaat: als toegevoegde interventie bij een farmacologische behandeling.

https://www.zn.nl/336986125/publicaties?DossierIds=339148801 (accessed: Thursday, 29 September 2022)

Zorgverzekeraars Nederland

Zorgverzekeraars Nederland (ZN) is de k… …ekeraars in Nederland. ( ). ZN ondersteunt h… … missie van de Nederlandse zorgve… …g voor hun verzekerden, die… …is op het bevordere… …verzek…

ZN … …aan de stand van de wete… …praktij…

cocaïn… …eigen…

(meth)a… …mbinatie met CGT als beperkt onderdeel van een behande… …de behandeldoelen in het behandelplan zijn opgenomen.

cannabis: …n in combinatie met CGT als beperkt onderdeel ...

opiaat: als toegevoegde interventie bij een farmacologische behandeling.

De beloning die patiënten in het kader van contingentie management kunnen krijgen kan vooralsnog niet betaald worden.

De Nederlandse Zorgautoriteit kan met een 'betaaltitel' komen. Wij als professionals kunnen hen adviseren.

https://www.zn.nl/336986125/publicaties?DossierIds=339148801 (accessed: Thursday, 29 September 2022)

Als zorgprofessional hebben we naast een verantwoordelijkheid naar het individu ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Gedeelde verantwoordelijkheid:

- **Kwaliteit**
- **Toegankelijkheid**
- **Betaalbaarheid**

Voor wie zetten we contingentimanagement in?

Wat mag dat de maatschappij kosten?

CM in de praktijk

Discussie

1. Hoe organiseer je de urine-afname?

- Welk middel/ middelen?
- Frequentie?
- Welke tests (sneltest/ lab?)
- Hoe regel je dit?

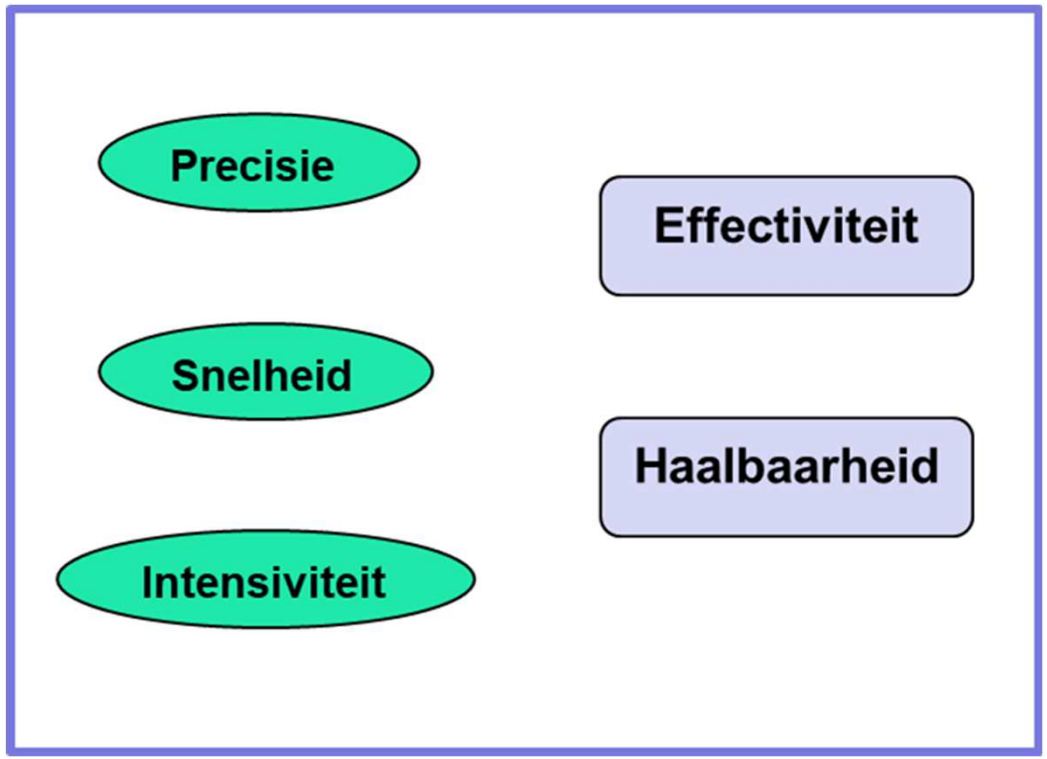

2. Welke beloning?

- Welk type beloning: Geld, Cadeaubonnen/ vouchers, Loterij met cadeaus?
- Hoe hoog en welk beloningsschema?
- Hoe regel je dit?

3. Wat is de rol van de behandelaar?

a. Praktisch/ instrumenteel?

b. Welke houding/rol/focus?

c. Aanvullende behandeling nodig? Zo ja, welke?

Klinische waarde van beloning (CM)

- Verheldert behandelingsdoelen
- Neemt afstand van straffen
- Geeft cliënten een reden om abstinent te zijn op korte termijn
- Geeft de mogelijkheid om van behandelingssucces te genieten
  $\Rightarrow$ versterkt cliënt-empowerment

De financiële en ethische grenzen

We kunnen ons niet permitteren deze behandeling te betalen vanwege financiële of ethische redenen

(Gaan we toch verslaafden betalen voor abstinentie?)

De financiële en ethische grenzen

We kunnen ons niet permitteren d
betalen vanwege financiël

(Gaan we toch ver ***stinentie?)***

Belonen is effectief:
is het ethisch het dan niet toe te passen?

DeFuentes-Merillas (2009) PsychoPraxis, 1(2), 25-28.

CM ERVAREN -> KaarteN / KaNs op Kado!

- **Doelgedrag:** aanwezigheid en op tijd komen
- **Objectieve monitoring:** bij binnenkomst een kaart
- **Bekrachting:** Contingent belonging- een trekking voor een tastbare beloningen en sociale bekrachting

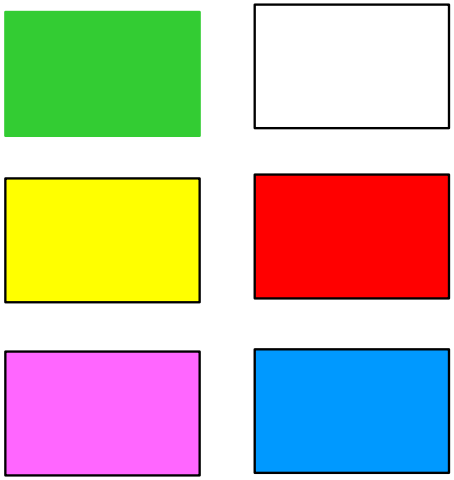

➢**1/2 kansen om een kleine prijs te winnen**

➢**1/4 kansen om een prijs te winnen €1**

➢**1/8 kansen om een prijs te winnen €2**

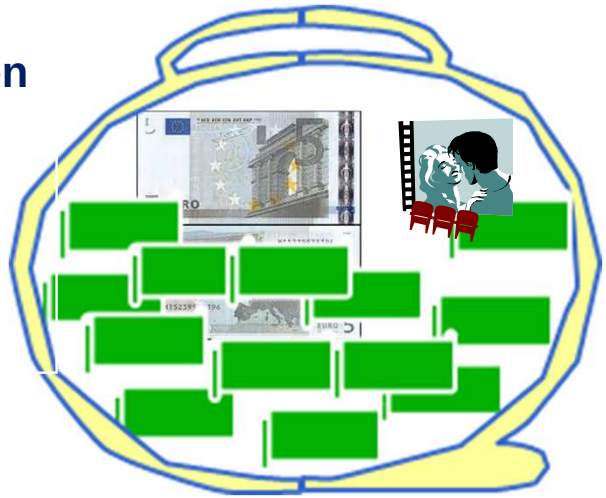

CM ERVAREN -> KaarteN / KaNs op Kado!

- **Doelgedrag:** aanwezigheid en op tijd komen
- **Objectieve monitoring:** bij binnenkomst een kaart
- **Bekrachting:** Contingent belonging- een trekking voor een tastbare beloningen en sociale bekrachting

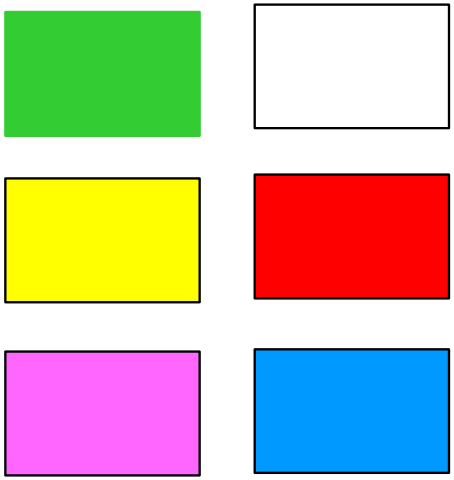

➢**2 kansen om geld te winnen**

➢**1 kans om een activiteit prijs te winnen**

➢**1 kans om een JUMBO prijs te winnen**

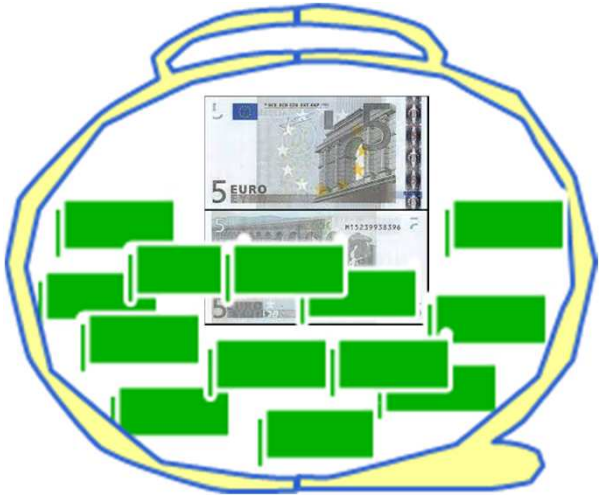

Voor uw aandacht
Fijn dat u geweest bent!!!